Vatanda?l?k Kavram?n?n Yer Ald??? Derslere Yönelik ?lgi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Vatanda?l?k Kavram?n?n Yer Ald??? Derslere Yönelik ?lgi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32469

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Vatanda?l?k Kavram?n?n Yer Ald??? Derslere Yönelik ?lgi Ölçe?i, Osman Sabanc? taraf?ndan 2008 y?l?nda haz?rlanan bir **yüksek lisans tezi** kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle ilkö?retim 7. s?n?f ö?rencilerinin **Sosyal Bilgiler dersi** içerisinde yer alan vatanda?l?k konular?na ve kavramlar?na yönelik ilgi düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktad?r.

Ölçek geli?tirme türünde olup, ö?rencilerin hem formal e?itim müfredat?ndaki konulara hem de okul meclisleri gibi sosyal ve politik kat?l?ma yönelik u?ra?lara gösterdikleri duyu?sal tepkileri ve tutumlar?n? de?erlendirmeye yard?mc? olmaktad?r. Bu araç, e?itim ara?t?rmac?lar?na vatanda?l?k e?itimi alan?ndaki ö?renci motivasyonunu anlamada önemli veriler sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Vatanda?l?k, ?lgi Ölçe?i, Sosyal Bilgiler Dersi, E?itim Psikolojisi, Kavramsal Anlama, Ö?renci ?lgi Düzeyi, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Osman SABANCI

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ilkö?retim 7. s?n?f düzeyindeki ö?rencilerin, okul müfredat?nda yer alan **vatanda?l?k kavram?n?n** içeri?ine, bu konular?n i?lendi?i derslere (Sosyal Bilgiler ve Vatanda?l?k ve ?nsan Haklar? E?itimi) ve ilgili sosyal u?ra?lara ne derece ilgi duydu?unu belirlemektir.

Bu ilgi düzeyinin tespiti, ö?rencilerin vatanda?l?k bilinci ve demokratik kat?l?m becerileri geli?imindeki duyu?sal bile?enleri anlamak, ayr?ca e?itim materyallerinin ve ö?retim yöntemlerinin ö?renci ihtiyaçlar?na göre yeniden düzenlenmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, psikolojik bir yap? olarak akademik ilgi (Academic Interest) ve özellikle sosyal bilimler alan?ndaki konulara yönelik tutumsal ilgiyi ölçmektedir. Odak noktas?, ö?rencilerin **vatanda?l?k** e?itimi içeri?ine yönelik ki?isel alaka düzeyidir.

Kapsam, ö?rencilerin ilgi alanlar?n? birden fazla boyutta de?erlendirir: 1) Ders içeri?i (üniteler ve kavramlar), 2) Ders d??? okumalar ve yay?nlar? takip etme, 3) Aktif kat?l?m gerektiren u?ra?lar (Okul meclisleri vb.). Bu yap?, ö?rencilerin pasif bilgi al?m?ndan ziyade, konu alan?na yönelik

ARABPSYCHOLOGY.COM

genel yönelimini ortaya koyar.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? kapsam?nda, ba?lang?çta haz?rlanan 63 maddelik havuz üzerinden detayl? **Madde Analizi** istatistikleri yürütülmü?tür. Bu analizler, maddelerin ay?rt edicilik düzeylerini ve içsel tutarl?l?klar?n? belirlemi?tir.

Analizler sonucunda, maddelerin ara?t?rman?n ölçmek istedi?i yap?y? temsil etme yeterlili?i (içsel geçerlilik) dikkate al?narak nihai ölçek formu olu?turulmu?tur. Bu seçme süreci, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve amaca hizmet etme yetene?ini do?rulamay? hedeflemi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme sonuçlar?na kar??an hata miktar?n?n bilgisini, bir ba?ka deyi?le içsel tutarl?l???n? ve hatalardan ar?n?kl?k derecesini ifade etmektedir. Ölçek geli?tirme sürecinde güvenirlik katsay?s? olarak **Cronbach Alfa** de?eri kullan?lm??t?r.

Akademik standartlara göre, güvenirlik katsay?s?n?n (Cronbach Alfa) 0.70 de?erinden yukar? olmas? istenen bir sonuçtur. Yüksek Alfa de?eri, maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in içsel olarak güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Kaynak materyalde do?rudan **Faktör Analizi** sonuçlar?na dair detayl? bilgi sunulmam??t?r. Ancak, ölçe?in geli?tirme a?amas?nda içsel geçerlili?in sa?lanmas? amac?yla 63 maddeden seçim yap?ld??? belirtilmi?tir.

Bu madde seçimi ve içsel geçerlilik de?erlendirmesi, büyük olas?l?kla, ölçe?in tek bir faktör alt?nda toplan?p toplanmad???n? veya birden fazla alt boyutu içerip içermedi?ini belirlemek amac?yla ke?fedici faktör analizinin (KFA) kullan?ld???n? dü?ündürmektedir. Nihai ölçe?in faktör yap?s?, tezin tamam?nda detayl? olarak incelenebilir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Developmental Scale)

Format: **5'li Likert Tipi** Derecelendirme format? kullan?lm??t?r.

Derecelendirme Detaylar?: 1=Tamamen ilgiliyim - 5=Hiç ilgilenmem. (Ters kodlama yap?ld??? anla??lmaktad?r, zira yüksek puan dü?ük ilgi anlam?na gelmektedir).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?lkö?retim Ö?rencileri

Ya? Grubu: 7. S?n?f ö?rencileri (Genellikle 12-13 ya? grubu)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, ilkö?retim 7. s?n?f ö?rencilerinin sosyal bilgiler dersindeki vatanda?l?k konular?yla ilgili kavramsal anlamalar?n? ölçme çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmi? ve kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, tutum ve ilgi düzeyini ölçmeye yönelik maddelerden olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

E?itim Ara?t?rmalar?, Tutum Ölçe?i, Sosyal Bilgiler Ö?retimi, Kavramsal Geli?im, Cronbach Alfa, Likert Ölçe?i, ?lgi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2008 y?l?nda Osman Sabanc? taraf?ndan Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde sunulan bir **yüksek lisans tezi** kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik kullan?m? genellikle tezin referans gösterilmesiyle mümkündür.

Ticari veya geni? çapl? kullan?m izinleri ve telif haklar? için sorumlu yazar Osman Sabanc? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Kaynakça

Sabanc?, O. (2008). *?lkö?retim 7. s?n?f ö?rencilerinin sosyal bilgiler dersinde yer alan vatanda?l?k konular?yla ilgili kavramsal anlamalar?* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tezin online eri?im linki: tez.yok.gov.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: vatandaslik-kavraminin-yer-aldigi-derslere-yonelik-ilgi-olcegi-toad.pdf

Vatanda?l?k Kavram?n?n Yer Ald??? Derslere Yönelik ?lgi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

2. Sosyal Bilgiler dersine ne kadar ilgilisiniz?

3. Sosyal Bilgiler dersindeki vatanda?l?k ünitelerine ve kavramlar?na ne kadar ilgilisiniz?

4. Sosyal Bilgiler dersindeki vatanda?l?kla ilgili u?ra?lara kat?lmaya ne kadar ilgilisiniz? (Okul meclisleri vb.)

5. Sosyal Bilgiler dersindeki vatanda?l?k konu alan?yla ilgili yay?nlar? okumaya ne kadar ilgilisiniz?

6. Sosyal Bilgiler dersinden ayr? i?lenen Vatanda?l?k ve ?nsan Haklar? E?itimi dersine ne kadar ilgilisiniz

ARABPSYCHOLOGY.COM